

N:o 1.

Ank. till Riksd. kansli den 31 januari 1893, kl. 3 e. m.

Lagutskottets utlåtande, i anledning af verkställd granskning utaf justitieombudsmannens embetsförvaltning.

För den granskning af förvaltningen af justitieombudsmansembetet, som enligt 42 § mom. 2 riksdagsordningen åligger lagutskottet, hafva båda kammarne till utskottet öfverlemnadt justitieombudsmannens vid innevarande riksmöte afgifna embetsberättelse. För samma ändamål hafva från justitieombudsmansexpeditionen till utskottet öfverlemnats de diarier, som under tiden från senaste lagtima riksdags början till början af den innevarande förts ej mindre i nämnda expedition än under justitieombudsmannens embetsresor, hvarjemte, på särskild requisition, handlingarna beträffande åtskilliga af justitieombudsmannen handlagda ärenden hållits utskottet till handa.

Öfver den numera fullbordade granskningen af samtliga här ofvan omförmälda handlingar får utskottet härmed till Riksdagen afgifva utlåtande.

Härmed må till en början erinras, att sedan Kongl. Maj:t den 30 september nästlidna år till justitieråd utnämnt den af senaste lagtima Riksdag förordnade justitieombudsmannen, assessoren N. L. A. Claëson, och denne med anledning deraf afsagt sig uppdraget att vara Riksdagens justitieombudsman, Riksdagens fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret i justitieombudsmansembetet insatt justitierådet Claësons utsedde efterträdare, häradshöfdingen i Medelstads härads domsaga, före detta revisionssekreteraren A. A. Lilienberg, samt att, efter det häradshöfdingen Lilienberg emellertid afsagt sig det erhållna uppdraget, bemäde fullmäktige genom val den 6 nästföljde oktober

utsågo revisionssekreteraren Axel Thollander att vara Riksdagens justitieombudsman.

I embetsberättelsen redogör justitieombudsmannen för förvaltningen af embetet under den tid, som förflutit från afgifvandet af senaste embetsberättelse samt redovisar dervid, enligt vanlig ordning, i första rummet för de åtal, hvilka under den tid berättelsen omfattar blifvit slutligen afgjorda eller åtminstone af *en* domstol pröfvade.

Beträffande *lagskipningens tillstånd* i riket anför justitieombudsmannen, hurusom de åtalade felen i domareembetets utöfning icke kunde anses hafva varit af någon svårare beskaffenhet och förty icke jäfvade de vitsord angående domarecorpsens duglighet och pligttröhet, som justitieombudsmannens företrädare uttalat och i hvilka han obetingadt instämde.

Till upplysning i fråga, huruvida den icke sällan framställda anmärkningen om skiljaktigheten i målens utgång i de särskilda instanserna vore befogad, har justitieombudsmannen vid sin berättelse fogat en sammanställning af statistiska uppgifter angående den inbördes likheten eller olikheten i domstolarnes beslut i mål, som från underrätterna och hofrätterna fullföljts och under åren 1887—1891 afgjorts i högsta domstolen.

Justitieombudsmannen lemnar derjemte upplysande uppgifter för åren 1886—1890 angående så väl balansen i högsta domstolen af revisionssaker samt civila och kriminella besvärsmål som ock den tid, inom hvilken mål och ärenden derstädes blifvit slutbehandlade.

Justitieombudsmannens *embetsresa* under år 1892 har varit stäld till Norrbottens och Vesterbottens län samt en del af Vesternorrlands län. Derunder hafva besökts länsstyrelserna i Luleå och Umeå samt vederbörande domhufvande och rådstufvurätter äfvensom länscellfängelser, kronohäkten och andra häkten inom det område resan gått. Enligt hvad det under resan förda diarium utvisar, synas i allmänhet icke några anmärkningar af allvarigare beskaffenhet hafva förekommit under den granskning, justitieombudsmannen vid sina besök underkastat myndigheternas sätt att förvalta de dem anförtrodda embeten, eller i fråga om deras arkiv samt ordningen vid de fängelser, som inspekterats. I fråga om det skick, hvori handlingarna för senare tid inom en domsaga befunno sig, anmärktes likväl hos

den tillförordnade domhafvanden en sådan vårdslöshet och försumlighet vid domareembetets utöfning, att justitieombudsmannen ansett sig för rättelses vinnande böra ställa honom under åtal, hvilket emellertid ännu icke hunnit af vederbörande hofrätt pröfvas.

Rörande de *klagomål*, som under år 1892 varit föremål för justitieombudsmannens handläggning, meddelas i embetsberättelsen följande öfversigt:

Vid 1892 års början voro af förut inkomna klagomål fortfarande under handläggning	12,
Under året inkommo klagoskrifter till ett antal af ..	138,
	Summa 150.

Af dessa hafva

återkallats	6,
ej föranledt åtgärd	57,
efter vederbörandes hörande eller annorledes verkställd utredning fått förfalla	64,
hänvisats till åtal	10,
vid årets slut varit utställda till förklaring eller påminnelser	12,
» » » » af annan anledning hvilande	1,
	Summa 150.

Under år 1892 hafva fjorton åtal mot embets- och tjenstemän blifvit anställda, nemligen:

på grund af härstädes förd klagan	10,
till följd af anmärkningar, gjorda dels vid 1892 års, dels vid ett föregående års embetsresa	2,
af annan anledning	2,
	Summa 14.

Slutligen meddelar justitieombudsmannen uppgift om ett under år 1892 i högsta domstolens minnesbok antecknad domslut äfvensom angående de upplysningar, som lemnats dels från justitiedepartementet i fråga om lagförklaringar, dels från samtliga departementen rörande Riksdagens till Kongl. Maj:t aflåtna skrivelser.

Vid den granskning af justitieombudsmannens embetsförvaltning, som lagutskottet sålunda grundlagsenligt företagit, har någon anledning till anmärkning icke förekommit, hvilket utskottet härmed för Riksdagen

anmäler.

Stockholm den 31 januari 1893.

På lagutskottets vägnar:

L. ANNERSTEDT.